



**Stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Województwie
Małopolskim z dnia 9 maja 2025 roku w sprawie pilnych rozwiązań
poprawiających sytuację sektora ciepłowniczego
w województwie małopolskim**

W związku z wpłynięciem do tut. Rady pisma spółki Elektrociepłownia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Wolbromiu (dalej również jako: „Spółka”) oraz zauważając problemy sektora ciepłowniczego w województwie małopolskim, Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim, po przeanalizowaniu Stanowiska Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Katowicach nr 37/4/2024 z dnia 23 lipca 2024 roku oraz Stanowiska Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego nr 6/2024 z dnia 29 października 2024 roku oraz wniosku spółki działającej pod firmą Elektrociepłownia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Wolbromiu z dnia 29 listopada 2024 roku, **wyraża poparcie dla podjętych w nich postulatów dotyczących sytuacji sektora ciepłowniczego, dostosowując je do lokalnych warunków i potrzeb.**

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim zauważa, że problemy natury prawnej i ekonomicznej dotyczące sektora ciepłowniczego w województwie śląskim oraz województwie lubelskim, występują również w województwie małopolskim, gdzie wiele zakładów, w tym Elektrociepłownia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Wolbromiu, zmagają się z rosnącymi kosztami produkcji oraz brakiem odpowiednich regulacji wspierających inwestycje w technologie ograniczające emisję CO₂ oraz innych gazów cieplarnianych. Elektrociepłownia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Wolbromiu, będąc jednym z kluczowych podmiotów ciepłowniczych w regionie, zwróciła się do Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim z prośbą o udzielenie wsparcia i wyrażenie poparcia dla stanowiska Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Katowicach oraz stanowiska Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego, a także o zajęcie przez tut. Radę stanowiska w sprawie pilnych rozwiązań poprawiających sytuację sektora ciepłowniczego w województwie małopolskim. Spółka wskazała na problemy związane z rosnącymi kosztami uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz brakiem wystarczającego pokrycia kosztów produkcji w obowiązujących taryfach, a także potrzebą wprowadzenia pilnych zmian w zakresie przepisów regulujących sposób karania podmiotów, które nie dokonały rozliczenia uprawnień do emisji w ustawowym terminie, tak aby organy administracyjne nakładające kary mogły stosować w tym zakresie odpowiednie dyrektywy wymiaru administracyjnych kar pieniężnych, jak również zwróciła uwagę na brak odpowiednich regulacji wspierających inwestycje w technologie ograniczające emisję dwutlenku węgla, oraz innych gazów cieplarnianych - co bezpośrednio zagraża stabilności sektora energetycznego, narażając przedsiębiorstwa z sektora ciepłowniczego na utratę stabilności finansowej, a w konsekwencji zagraża zarówno bezpieczeństwu indywidualnych odbiorców końcowych energii, odbiorców przemysłowych, jak również stabilności i bezpieczeństwu energetycznemu Państwa.

W związku z powyższym, po przeanalizowaniu problematyki z udziałem przedstawicieli podmiotów branży ciepłowniczej oraz ekspertów stron wchodzących w skład Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim uwzględniając potrzebę współpracy z rządem i odpowiednimi instytucjami w celu wypracowania rozwiązań, które będą możliwe do wdrożenia przy wsparciu administracji publicznej, **mają na celu kompleksowe podejście do problemów sektora energetycznego, w tym ciepłowniczego, uwzględniając zarówno potrzeby przedsiębiorstw, jak i dobro odbiorców końcowych energii podejmuje stanowisko w sprawie konieczności wprowadzenia następujących rozwiązań:**

1. **Rozwój technologii ograniczających emisję CO₂.** Wprowadzenie inwestycji oraz programów rozwojowych mających na celu wsparcie nowych technologii, w tym wychwytywania i magazynowania dwutlenku węgla (CCS), z wykorzystaniem środków unijnych i krajowych. Działania te mają na celu ograniczenie emisji przy jednoczesnym dalszym wykorzystywaniu paliw kopalnych, co jest niezbędne dla zachowania bezpieczeństwa energetycznego województwa małopolskiego w kontekście struktury produkcji energii. W szczególności za niezbędne uznać należy urealnienie warunków przyznawania dotacji i dofinansowań pozwalających na stopniowe ograniczanie emisji CO₂ tak, aby możliwym było jak najszersze korzystanie z nich przez podmioty produkujące energię, w tym podmioty prywatne.
2. **Zmiany legislacyjne wspierające transformację sektora ciepłowniczego.** Dokonanie zmian w przepisach prawa, które umożliwią całkowite zawieszenie opłat za emisję CO₂ poprzez wprowadzenie proekologicznych technologii. Koniecznym jest wprowadzenie zmian legislacyjnych, zgodnie z którymi procesy takie jak sekwestracja CO₂ z instalacji emisyjnych spowodują zmniejszenie opłat za emisję. Proponowane zmiany powinny uwzględniać specyfikę polskiego sektora ciepłowniczego oraz dążyć do zrównoważonego rozwoju, w zgodzie z polityką klimatyczną i energetyczną kraju.
3. **Zmiany w zakresie przypisów regulujących sposób karania podmiotów.** Dokonanie pilnych zmian w prawie dotyczącym nakładania kar na przedsiębiorstwa, które nie dokonały rozliczenia uprawnień do emisji w ustalonych terminie, tak aby organ administracyjny nakładający karę mógł stosować w tym zakresie odpowiednie dyrektywy wymiaru administracji kary pieniężnej (jak choćby art. 189d Kodeksu postępowania administracyjnego), tak aby zapewnić przestrzeganie wynikającej zarówno z Konstytucji RP, jak i prawa europejskiego zasady proporcjonalności.
4. **Uzależnienie wysokości administracyjnych kar pieniężnych od wysokości zysków netto przedsiębiorstw energetycznych.** Niezbędne jest pilne wprowadzenie regulacji uzależniających maksymalną wysokość administracyjnych kar pieniężnych nakładanych na podmioty z sektora ciepłowniczego, do możliwego do wypracowania przez nie zysku (co jest postulatem dalece zasadnym biorąc pod uwagę skrajną reglamentację zysków przedsiębiorstw energetycznych przez Urząd Regulacji Energetyki do poziomu granicy rentowności). Wysokość administracyjnych kar pieniężnych, w szczególności w sytuacjach wynikającej z czynników obiektywnych i nie możliwych do przewidzenia, nie może przekraczać możliwego do wypracowania przez przedsiębiorstwo zysku, co w konsekwencji doprowadzić może do utraty płynności finansowej i upadłości, stanowiąc poważne zagrożenie dla stabilności dostaw ciepła systemowego dla jego odbiorców.

5. **Racjonalizacja systemu taryfowego.** Konieczna jest zmiana systemu ustalania i zatwierdzania taryf za ciepło, aby zapewnić pokrycie rzeczywistych kosztów produkcji, możliwość realizacji inwestycji oraz możliwość wypracowania godziwego zysku przez przedsiębiorstwa energetyczne, z szczególnym uwzględnieniem interesu przedsiębiorstw z sektora prywatnego, które nie mogą liczyć na tożsame co przedsiębiorstwa energetyczne z sektora publicznego wsparcie ze środków publicznych. System ten powinien być skonstruowany tak, aby wspierać stabilność sektora ciepłowniczego, a jednocześnie chronić odbiorców indywidualnych przed nadmiernymi podwyżkami cen, co może negatywnie wpływać na gospodarstwa domowe.
6. **Zmiana systemu ustalania i zatwierdzania taryf za ciepło dla przedsiębiorstw energetycznych wytwarzających ciepło.** Konieczna jest zmiana systemu ustalania i zatwierdzania taryf za ciepło dla przedsiębiorstw energetycznych wytwarzających ciepło w taki sposób, aby pokrywały one koszt ich produkcji, pozwalały na planowanie i prowadzenie inwestycji, a także uzyskiwanie godziwego i uczciwego zysku. Postulowana zmiana winna w szczególności uwzględniać interes przedsiębiorstw z sektora prywatnego, które nie mogą liczyć na tożsame co przedsiębiorstwa energetyczne z sektora publicznego wsparcie ze środków publicznych. Kontynuowanie sytuacji, w której taryfa za ciepło dla przedsiębiorstw wytwarzających ciepło nie pokrywa kosztów produkcji lub zaledwie je równoważy, może doprowadzić do upadku przedsiębiorstw energetycznych (w szczególności podmiotów z sektora prywatnego) lub ich stopniowej degeneracji poprzez naturalne zużycie materiałowe i stanowi poważne zagrożenie dla stabilności dostaw ciepła systemowego dla jego odbiorców (ponad 50% społeczeństwa).
7. **Działania osłonowe dla odbiorców ciepła.** Należy wprowadzić programy osłonowe, które będą chronić odbiorców ciepła przed skutkami wzrostu cen, ze szczególnym uwzględnieniem grup najbardziej narażonych na ubóstwo energetyczne. Wsparcie powinno obejmować różne formy pomocy, w tym dotacje celowe oraz ulgowe taryfy dla gospodarstw domowych o niskich dochodach.
8. **Usprawnienie procedur administracyjnych.** Określenie maksymalnego czasu trwania postępowań dotyczących zatwierdzania taryf przez Urząd Regulacji Energetyki (URE) jest niezbędne, aby proces ten mógł odpowiadać na dynamiczne zmiany zachodzące na rynku energii. Wprowadzenie zasady „milczącego załatwienia sprawy” (art. 122a Kodeksu postępowania administracyjnego) do postępowań taryfowych. Zapewnienie sprawnego działania URE pozwoli na stabilizację sektora ciepłowniczego, przy jednoczesnym uwzględnieniu interesów zarówno producentów, jak i konsumentów. Wprowadzenie rzeczywistej ścieżki odwoławczej od decyzji Prezesa URE w miejsce obecnej, w której skargenie decyzji nigdy nie może przełożyć się na rzeczywiste korzyści nawet w przypadku wygrania sprawy.
9. **Wsparcie innowacyjnych technologii w ciepłownictwie.** Należy wprowadzić wsparcie dla technologii takich jak Power to Heat oraz pomp ciepła i kogeneracji poprzez rozszerzenie dostępnych programów wsparcia na budowę i modernizację instalacji elektrodowych oraz innych rozwiązań wykorzystujących energię odnawialną.

Rozwój tych technologii przyczyni się do zwiększenia efektywności energetycznej i bezpieczeństwa dostaw ciepła.

10. **Programy dofinansowania inwestycji w infrastrukturę odbiorczą.** Wdrożenie kompleksowego programu dofinansowania budowy wewnętrznych instalacji odbiorczych dla gmin, spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych oraz odbiorców indywidualnych. Program ten powinien być ukierunkowany na przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej, co jest kluczowe z punktu widzenia efektywności energetycznej oraz realizacji celów polityki klimatycznej. Zwiększenie udziału odbiorcy zainteresowanego przyłączeniem w pokryciu kosztów realizacji inwestycji przesyłowej.
11. **Wspieranie efektywności energetycznej poprzez modernizację infrastruktury.** Należy stworzyć programy wsparcia finansowego na modernizację istniejących instalacji ciepłowniczych w kierunku zwiększenia ich efektywności energetycznej, co pozwoli na zmniejszenie zużycia paliw kopalnych oraz obniżenie emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych. Programy te winny uwzględniać szczególną sytuację przedsiębiorców energetycznych z sektora prywatnego, którzy posiadają limitowane możliwości uzyskania wsparcia publicznego.
12. **Promowanie odnawialnych źródeł energii w ciepłownictwie.** Rząd powinien rozważyć wprowadzenie regulacji, które zachęcą do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w produkcji ciepła. Takie działania mogą obejmować preferencje taryfowe dla przedsiębiorstw korzystających z OZE oraz wsparcie finansowe na instalację technologii takich jak biogaz, biomasa, geotermia czy energia słoneczna.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim podkreśla, że wprowadzenie powyższych rozwiązań jest kluczowe dla stabilności sektora ciepłowniczego w województwie małopolskim oraz zapewnienia jego długofalowego rozwoju i bezpieczeństwa odbiorców końcowych energii. **Ważne jest, aby działania te były prowadzone w ścisłej współpracy z administracją publiczną oraz sektorem prywatnym, co pozwoli na wypracowanie skutecznych, kompromisowych rozwiązań, które będą odpowiadać na potrzeby zarówno przedsiębiorstw energetycznych, jak i odbiorców końcowych.**

*Michał Akszak - Okińczyc
Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Województwie Małopolskim
/dokument podpisany elektronicznie/*